

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisele nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nrx. Auggenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
peli Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicație. Pu-
blicarilor mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care și.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 162.

Brașov, Miercuri 23 Iulie (5 August).

1903.

Noul măr de certy.

Datoria publicistică ne impune
a ne ocupa mai cu de-adinsul de
ceea-ce am numit nu de mult —
crisa noastră.

Dis'am, că crisa cea mare pen-
tru noi Români nu s'a început atunci,
când ni-s'au desființat drepturile na-
ționale, de cari ne bucuram și când
s'a decretat desnaționalizarea noastră,
ci atunci când pe nesimțite s'a vîrit
între noi spiritul vrajbei, al tocme-
nilor murdare și al desbinărilor. Și
acesta nu s'a întemplat numai de
eri alaltăeri, ci de mulți ani.

În primăvara anului 1892 orga-
nul nostru, vorbind despre simpto-
mele de atunci ale crizei interioare,
ce amenința așa de mult buna înțe-
legere dintre noi, scria:

„Se lătește în mod înspăimân-
tător printre șirurile partidului nostru
național contagiul otrăvitor al nesin-
cerității și al neîncrederii. Astăzi este
cestiunea memorandumului, în dosul căreia
se ascund uneltirile stricacioase, ce
rod la rădăcina solidarității noastre
naționale, *manc va veni altă cestiune la
rënd și în loc de organizație vom
avé anarchie, în loc de solidaritate,
desbinările strămoșesci* („Gaz. Trans.“
nr. 87 din 1892.)

Abia trecură de cece ani și éta că
în locul cestiunii memorandumului, care
fii tirită prin glod, compromisă și
imicită de acea clică, ce o es-
ploatase fără de conștiință în favorul
intereselor ei egoiste și al unor cause
cu totul străine de cauza sfântă a
poporului român, e pusă în curs altă
cestiune, de care vor să se folosescă
din nou toți compromișii și falșii
„campaniei memorandiste“, ca să se
realibiteze înaintea opiniunii pu-
bliche românesce și să-și facă din nou
trebșorele lor.

Acéstă cestiune e foarte vechie,
mult mai vechie de cât a fost aceea
a memorandumului. E cestiunea așa

numită a „activității“ și a „pasivi-
tății“, ce se datéză încă din anul
1865. Trei-deci și opt de ani au tre-
cut peste ea, în care timp s'a sêvêr-
șit în jumătatea acéstă a monarhiei
noștre o formală revoluție de sus în
jos, care a rêturinat chiar și bazele
elementare, pe cari pășind s'ar puté
urma o astfel de politică, cum era
contemplată de așa numiții activiști
între anii 1865 și 1875. Dela 1875
încolo abia se mai pôte vorbi de
„activism“, în sensul originar al cu-
vîntului, și de cece ani mai târziu dis-
pare cu totul deosebirea de „acti-
vist“ și „pasivist“ în Ardél, căci în
Bănat și părțile ungurene ea n'a
esistat de cât numai în înțelesul, că
toți cei ce tinéu cu credință la ho-
tăririle conferențelor naționale dela
1897 și 1902, cari conferențe au
prescris, mai întâi numai în parte
apoi în general, atitudinea pasivă și
pentru neardeleni, erau priviți de
aderenți ai partidului național ro-
mân.

Când se închegase mai bine par-
tidul, toate deosebirile erau delaturate
și în privința procederei tactice, ér
cestiunea de „activitate“ și „pasivi-
tate“ era tranșată prin însăși pute-
rea elementară a împrejurărilor create
de forța publică, și nu mai avé ra-
țiune de a reinvia, decât schimbân-
du-se aceste împrejurări.

Dér ce a trebuit să vedem?

După venirea la putere a lui
Coloman Szell la 1899 și după vo-
tarea legii pentru controlarea ale-
gerilor dietale din partea Curiei,
presa maghiară pune de-odată în
discusiune cestiunea „activității“ și
„pasivității“ dintre Români. Cu alte
cuvinte aruncă din nou vechiul măr
de certy între ei. Se găsec unele
diare de la noi, cari nu véd cursa
și sprijinesc discusiunea, întâi cu
ore-care reserve.

De acest moment „binevenit“
se folosesc cioclii, cari abia îngro-

paseră cestiunea memorandumului, nu
spre folosul ci spre réul națiunii
noștre și fără a-se sfi declară prin fôia
dela Arad că, după-ce ei au umblat
calea orbului în afacerea memorandu-
lui și au dat faliment, acum nu le rē-
mâne de cât a stărui pentru o poli-
tică de „acomodare“, părăsind poli-
tica națională inaugurată de partidul,
la a căruia sugrumare au conclucrat
și ei consciu ori inconsci.

Eată noua cestiune: curentul de
acomodare deghisat, sub numirea de
„activitate“, care curent din Februa-
rie 1902, prin rêtăcirea câtorva ti-
neri ardeleni și prin alianța lor cu
rēmășitele dela Arad ale vechiei
clice compromise, a fost botezat
„noul curent“ — un nou măr de
certy între Români asupriți.

Comisiunea parlamentară de an-
chetă și-a continuat éri cercetările până
séra târziu. În mijlocul atențiunii gene-
rale a fost ascultat și ministrul-președinte
contele *Khuen-Hedervary*, care a declarat,
că n'a avut nici cea mai mică cunoscință
despre mituirii și numai atunci a auđit
despre ele, când deputatul Pap Zoltan le-a
desvêlit în cameră. Mai târziu întîlnin-
du-se cu Szapary și primindu-i dimisia, a
auđit detaliurile. În cercurile guvernamen-
tale a produs o bună impresie declarația
lui *Khuen*, ér opoziția e de părere, că mi-
nistrul președinte avea, ce e drept cunos-
cință despre acțiunea lui Szapary, însă
n'a esercitat nici o ingerență asupra ei.

Mituirea legislatorilor.

Tótă lumea se ocupă de încercările
de mituire recente și opinia publică ma-
ghiară este indignată de îndrăznéla, cu
care s'a făcut atentat asupra moralei pu-
bliche. Décă însă opinia publică este indig-
nată, codul penal nu prevede nici o pe-
dépă pentru mituirile și încercările de
mituire față cu deputați. D-l Dr. Emil
Nagy publică în privința acéstă un articol

în „Bp. Hirl.“, din care estragem urmă-
torele:

„Și când vieța morală a unei națiuni
este astfel sguduită din cauza unui fapt,
pe care tótă lumea îl simte, că este o crimă
și când acela, care a sêvîrșit acest fapt
l'a sêvîrșit din motive josnice, a fugit,
atunci juristul își trage de sémă și observă,
că acéstă îngrozitoare crimă nici nu este
fapt pasibil de penalitate... După codul pe-
nal ungar, *conruperea legislatorului nici în
sens activ, nici pasiv nu este fapt pasibil
de penalitate.*

Casurile de corupere activă și pa-
sivă sunt prevêdute în capitolul XLII
§§-ii 465-470 ale codului penal. În acești
paragrafi însă se cere, ca persóna mituită
să fie *funcționar public*. Décă cel mituit
nu este funcționar public, în sensul juri-
dic nu este cas de urmărire. Cine se pôte
considera însă de funcționar public? Func-
ționar public, după § 461 al c. p. este
funcționarul administrativ de justiție, mu-
nicipal și comunal, precum și aceia, cari
sunt aplicați ca administratori, medici,
funcționari séu servitori la fundațiunile
publice întreținute de stat, municipiu, co-
mună, la spitaluri și institute de alienați.
Notarii regesci sunt a se considera tot de
funcționari publici.

Deputatul prin urmare nu este func-
ționar public.

Éta ce contrast este între morală și
lege și din contrastul acesta nu pôte să
resulte decât anarchia morală și cu drept
cuvînt trebuie să se indigneze lucrătorul
care este pedepsit cu 6 luni temniță pen-
tru-că a dat unui polițist un florin, ca să
nu-l ducă la gros.

Ce va dice ore alegătorul mituit séu
agentul electoral mituit, pe care codul
penal îl pedepsece cu 6 luni temniță și
1000 florini amendă?

Va să dice, décă mituesc pe un ale-
gător, mă închide, ér décă mituesc pe cel
ce posedă 2500 voturi, pe un deputat —
nu mă pôte pedepsi.

Décă un membru al consiliului co-
munal mă pune numai cu jumătate con-
tribuție suplimentară, pe când ar trebui

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

Septembrie 1902.

(Buteanu și Barițiu. — Adunarea Asociațiunii la
1869. — Stréin în Israil, fiind-că nu cetesc
nimica. — Sêraca Țiganca mea. — Nu
mê cunosc? Eu sunt Birlea!)

Din Cetatea de Piatră au esit mulți
Români buni și ómeni de frunte. Ioan Bu-
teanu, al cărui nume îl cunósce fie-
care cărturar român, este născut în Șom-
cuta. Chiar și Gheorge Barițiu încă își
trage originea din Cetatea de Piatră.

În ajunul adunării „Asociațiunii“ ce
s'a ținut la 1869 în Șomcuta, regretatul
nostru istoric scriind despre districtul, din
care își trag originea străbunii lui, atinge
cu duioșie trecutul Cetății de Piatră.

„Districtul Cetății de Piatră — dice
G.B. — este relative mai mic de cât
o mulțime de alte municipii din Transil-
vania și Ungaria. Pe cât însă teritoriul
sêu este mic și cultura sa națională decă-

pută, pe atât istoria acelu district este
abundantă de evenimente multe și mari
între atâta, cât el pe acest teren ar puté
rivalisa cu cele mai multe municipii.

„De ar sci spune ruinele Cetății de
Piatră (Kövár) câte s'au petrecut în aceea
mai ales de la 1526 încóce, de ar învia
pe 24 ore străbunii număróselor familii
boieresce din acel district, pentru ca să
spună generațiunilor presente, câte au fă-
cut și ce au suferit ei nu numai pentru
patrie în genere, ci și în specie pentru
națiunea lor românescă și pentru confe-
siunea lor avitică, atunci credeți-mi Dom-
nilor, că noi cei cari ne tragem originea
din acel district (Scriitorul acestor linióre
încă se trage după străbunii sêi din acel
municipiu, de unde aceia emigraseră în
comitatul Turđei) și cei cari credem, că
am făcut nu sciu ce lucruri mari în vieța
noastră, am sta prea umiliți dinaintea lor.

„Însé istoria, fie și numai a unui dis-
trict, cere câte un condei foarte devotat.
Sé sperăm, că și până acum se va fiafla
una pénă din acel municipiu, care va fi
compus monografia lui și pôte o va înfă-
țoșa chiar adunării din August a. c. ca

cel mai frumos present, care i-s'ar puté
face vr'odată!*)

La adunarea Asociațiunii ținută la
Șomcuta cu tótă comunicațiunea grea de
pe atunci, s'au adunat mulți fruntași ro-
mâni din tótă Transilvania și din părțile
ungurene, cu deosebire Sătmariu și Mara-
mureș și multe momente de bucurie va fi
avut G. Barițiu, vèdénd rîvna de cultură
a „inteligenței“ din Cetatea de Piatră.
Tóte bucuriile i-s'au întunecat însă, când
a trebuit să constate și unele scăderi. În-
tre aceste scăderi era mai ales lipsa de
interes a publicului din acele părți față
cu presa periodică și literatura română.
Éta ce dice G. Barițiu în privința acéstă:

„Un defect mare s'a observat și astă
dată la una parte din membrii adunării.
S'a vèđut adică din nou, că unii ómeni
în tot cursul anului nu cetesc nimic pe
lume, nici una carte, nici un diar, nici
măcar un număr din vr'un diar. — Unii,
ca aceia se simt apoi cu totul stréini în

*) G. B. „Adunarea generală a „Asociațiunii
Tr.“ pe anul 1869 la Șomcuta în distr. Cetății de
Piatră. — „Transilvania“ nr. 12 (15 Iunie) 1869.

Israil din momentul, în carele calcă în
adunare și până la finit. Acéstă nu merge.
*Trebuie să ne dedăm și noi Români a
celi înđecit mai mult, de cât cetirăm până
acuma.*)*

Monografia districtului, care G. Ba-
rițiu spera, că va fi înfățișată ca cel mai
frumos present — la adunarea dela 1869,
nu s'a scris nici pâuă în ziua de ad și
de sigur va trece încă mult timp pe „Căi-
cana“ până ce va vedé lumina o aseme-
nea monografie, afară decă nu se va
realisa cumva scirea publicată mai deu-
năđi de un diar unguresc, care spunea,
că doi distnși fii ai „Cetății de Piatră“
lucréză intensiv la monografia districtului.
De aici însă literatura română n'ar avé
nici un profit deóre-ce acei distnși fii ai
Cetății de Piatră, deși români, după cum
reiese din scirea fôiei maghiare, și-ar
publica monografia în Țunguresce...

Nici speranțele referitoare la „cetitul
înđecit mai mult“ nu s'au realizat până
acuma. În trei-deci și patru de ani multe

*) G. B. „Suvenirul de la Șomcuta. „Transil-
vania“ nr. 17, 1869.

să mă pună cu întrégă, va fi închis. Er decă legislatorul votază pentru bani 20 milioane în sarcina poporului — este liber de ori ce pedepsă.

Decă sechestrez pe un deputat și nu-l las să mērgă la vot, §-ul 165 c. p. me pedepsește cu 3 ani temniță, er decă fi dau 1000 fiorini să nu mērgă la vot, am sēvirși un fapt permis în sens juridic.

Autorul articolului cere să se umple lacuna și să se legifereze paragrafiși pentru cazul acesta.

Adunarea socialiștilor din Budapesta. Duminică după amiazi, socialiștii din Budapesta au ținut o întrunire, la care s'au prezentat, după cum spun foile din Budapesta, un număr de câte-va deei de mii de lucrători. Adunarea a fost deschisă de Iacob Weltner, care recomandă ca președinte pe Dr. Adolf Goldner, ca notar pe Dr. Max Grossman, er oratorul a fost Iacob Israel, precum vedem tot politicianii din seminția alēsă a lui Israil. S'a votat o moțiune, în care se veștezesce sistemul de corupțiune alimentat de „clasele privilegiate“, er opoziția este invitată a continua lupta împotriva imoralității politice.

Adresa independiștilor la Maiestatea Sa.

Am amintit deja despre adresa ce are de gând opoziția a-o trimite Maiestății Sale. Etă între altele, ce conține această adresă:

Povara grea a timpurilor nefaste s'a coborât asupra națiunii maghiare, mersul regulat al lucrărilor legislative nōstre este deranjat, guvernul lucrăză fără lege bugetară aprobată de cameră. Tōte acestea au sgduit încrederea în constituție. Tēra suferă și liniștea populației e tulburată. Ne adresăm M.-Vōstre și espunem în mod fidel cauzele, cari au provocat această situație.

Anul 1867 formēză un punct de întōrcere în sistemul de domnie al Maies. Vōstre. Odată cu pierderea provinciilor italiene, poziția monarhiei ca mare putere a suferit o schimbare, er țările de sub sceptrul M.-Vōstre au obținut libertatea constituțională. M. V. ați depus jurământul pe constituțiune și națiunea a salutat cu bucurie ziua aceea. Odată cu restaurarea constituției nōstre, Maiestatea Vōstră ați părăsit ideia *monarhiei centraliste*. Pe de altă parte națiunea a promis în art. XII din 1867, drept consecuență a îndatoririi de apărare reciprocă, a formula în mod comun o parte din afacerile externe și ale armatei și a promis a regula afacerile comune prin lege. Națiunea a îndeplinit datoria luată asupra sa, deși cu acēsta și-a impus o povară aprōpe insu-

portabilă cu cuota de 60 milioane procente anuale, cari vin esclusiv în favorul Austriei.

Este dureros pentru națiune, că guvernul M. V. au executat numai acele dispoziții ale legii, cari impun națiunii *poveri*, lăsând neexecutate dispozițiile, din cari isvorēsc și *drepturi*. Guvernele M. V. n'au executat *dualismul* și *paritatea*. Cu deosebire dureros este pentru națiune, că *M.-Vōstră este absent din țēră... Membrii familiei domnitōre sunt străini de națiune*. Oficiile comune, reprezentanții curților străine rezidēză în afară de țēră, în Viena. Ceea-ce este însă și mai dureros, este, că partea legii referitōre la *armată nu se execută*. *Limba armatei nu este cea maghiară, ci germana, stēgurile și emblemele nu sunt unguresci, ci austriace, spiritul ei nu este maghiar, ci strein*. *Drepturile comandai, ale conducerei și organizației interne încredințate M. V. de către națiune sunt drepturi maiestatale constituționale și nu pot fi exercitate, decât cu restricțiuni constituționale*. Conform constituției nu pōte să fie intențiunea și dreptul regelui Ungariei, de a contopi armata ungară cu o armată străină.

Țērile ocupate, după dreptul ungar, se cuvîn *Ungariei*, cu tōte acestea încorporarea înă nu s'a făcut. *Dalmăția* înă ar trebui după legile în vīgōre, încorporată. Sentimentele de durere se mai potēză prin faptul, că s'a neglijat înființarea *armatei maghiare* prevēdută în lege și că în armată sentimentul național se suprimă. *Idea* națională însă nu e o chimēră, ci o realitate. Dispozițiile art. XII ex 1867 relative la *armata maghiară* nu se execută și până nu se va face acēsta, *nu se pōte conta la o activitate regulată a legislației*.

Rugăm pe M. V. să binevoiți a ordona guvernului să execute legile, căci până nu ni-se vor remedia gravaminele, liniștea nu se va putē restabili.

Anuare

VII.

Plângem pe ruinele cultūrei nōstre naționale de la gimnasiul odiniōră românesc din Beiuș în tocmăi ca profetul Ieremie pe ruinele Ierusalimului: „De te voiți uita, Ierusalime, uitată sē fie drēpta mea. Sē se lipēscă limba mea de grumazul meu, de nu-mi voiți aduce aminte de tine. (Psalm 136).“

Dr. Aug. Bunea „Discursuri etc.“ pag. 189.

Primum la redacție anuarul gimnasiului din Beiuș, care mai sus pōrtă titlul: „*Értesítvény a belényesi gör. kath. főgymnásiumról s a vele egybekötött alsóbb tanodákról*“ er mai în jos: „*Programa gimnasiului superior gr. cat. și școlilor elementare din Beiuș pe anul școlastic 1902/1903*“. Redac-

tață de Ioan Bulean, director și profesor p. o. Belényes-Beiuș 1903. — „*Victoria*“ institut tipografic Șimleu-Silvaniei. Pag. 1—146 text românesc, er de la 147—192 text unguresc. În fruntea textului românesc vedem portretul noului episcop al diecesei de Oradea-mare, Dr. Demetriu Radu, patronul gimnasiului, er în fruntea textului unguresc portretul directorului superior Nátafalusy Kornel(!) care anul trecut și-a serbat jubileul de 44 ani, de când a intrat în ordinul călugăresc al premonstratensilor...

După portretul episcopului, d-l profesor Teodor Bulc publică o scurtă apreciere asupra activității de până acum a P. S. Sale episcopului, precum și date biografice. Urmēză apoi pe 34 pagini un studiu al d-lui profesor Ioan Fersigan, intitulat „*Demostene*“.

În consemnarea „*manualelor școlastice folosinde în a. școlar 1903/4*“ vedem lista tuturor cărților, ce se vor întrebuiți în anul viitor școlar la acest gimnasiu. Din acēstă listă vedem în clasa I. 9 manuale românesce și 8 unguresce, cl. II. 9 românesce, 8 unguresce, cl. III 9 rom. 12 unguresce (Până și obiectele estraordinare: franceza și stenografia înă se predau după manuale unguresce), cl. IV 9 rom. și 15 maghiare.

În cursul superior proporția este și mai înspăimântătoare de ore ce aici afară de religie și limba română, tōte obiectele se predau în limba maghiară. Așa în clasa V vedem deja față cu 22 manuale maghiare, numai 2 românesce. Tot așa și în restul claselor până în a VIII.

În rubrica „*actelor mai însemnate*“ care relevăză unele hărții din corespondența direcțiunei purtată în cursul anului, vedem amintite 32 acte emanate de la episcopie, prin cari se acordă ajutōre profesorilor sēu elevilor, se dispenseză elevi de taxa școlară și se fac alte comunicate apoi urmēză 59 acte emanate de la direcțiunea superioră (Nátafalusy). În cari: se aprobă conferențele didactice, se admit elevi la esamene de corigență, particulare etc.

Din raportul d-lui I. Bulc, v.-rectorul internatului vedem, că în acest internat, care pōrtă numele generosului sēu fundator, Pavel, au fost 118 elevi, dintre cari 22 aveau întreținere gratuită, 27 au plătit taxa jumătate și 49 taxa întregă.

Cele multe ore pe sēptēmână le-a avut limba latină (39) apoi limba maghiară (29) Matematica (23), limba română și cea germană amēndouē câte cu 18 ore pe sēptēmână (clasa I și II câte 3, restul 2 ore).

Biblioteca profesorilor s'a înmulțit prin donațiuni, între cari relevăm generōsa donațiune a d-lui Iosif Vulcan, 365 volume numai *cărți românesce*. O donațiune mai însemnată de cărți a făcut și d. Victor Rusu profesor în retragere.

Biblioteca tinerimei s'a înmulțit de asemenea cu mai multe cărți cumpărate și donate.

Museul fizical, natural, colecțiunile de desemn, geografie și cea numismatică s'au îmbogățit de asemenea în anul trecut.

Numeroși elevi au beneficiat de burse din diferite fundațiuni și din fundațiunea Vulcaniană de pâne.

Corpul didactic a fost compus din 17 membri, dintre cari directorul este arhidiacon onorar er 6 alți profesori protopopi onorari și asesorii consistoriali, ceilalți preoți sēu absolvenți de teologie.

Religiunea la elevii gr. or. a predat'o d. Vasile Papp protopop gr. or.

Numărul elevilor la sfirșitul anului era 385. din cari după religie: 171 gr. cat., 153 gr. or., 25 r. cat., 27 jidovi și 9 reformați. Români 324, Maghiari 61.

Despre cercul literar (soc. delectură) „*Sam. Vulcan*“ conducătorul societății d. Radu Cupariu raportēză în 31 de rēnduri cicero. Din acest raport aflăm numele membrilor din biuroul societății, fondurile de cari dispune și că societatea a aranjat câteva festivități. Am fi dorit însă și câteva alte amēnunte ca să vedem, decă societatea a dezvoltat vre-o activitate în domeniul literaturii române?

SCIRILE ȚILEI.

— 22 Iulie v.

Călătoria Regelui României. După scirile primite din Viena regele Carol al României va sosi la Viena la 8 August st. n. și își va urma călătoria la Ischl unde va sta 2 zile, avēnd a visita pe împēratul Francisc Iosif. Regele Carol va descinde în Ischl la otelul Elisabeth unde i-se pregătesc apartamente. După acēsta se va duce la Gastein.

Mōrtea lui Anghel Demetriescu.

După cum am anunțat eri, Sâmbătă, a încetat din viață la Carlsbad unul dintre cei mai destoinici bărbați pe terenul didactic din România, d-l Anghel Demetriescu. Vestea mōrții lui a sgduit adēnc pe cei cari l'au cunoscut, mai ales, că mult regretatul bărbat era de o constituție fiericā destul de puternică. Anghel Demetriescu a plecat din București în ziua de 7 Iulie și spunea că vrea să se ducă la Gastein pentru a se căta de reumatism. Ajuns la Viena a făcut un consult medical în urma căruia i-s'a prescris să mērgă la Carlsbad unde s'a și dus. Aici în zilele din urmă a contractat o pneumonie în urma unei răceli și după trei zile cu tōte îngrijile doctorilor, a murit. D-șora Cordelia Demetriescu, superioră institutului sūrilor de caritate „*Sf. Elisabeta*“, flica deecatdului, a plecat imediat la Carlsbad spre a lua măsurile pentru aducerea în România a rămășițelor părintelui sēu. Anghel Demetriescu a fost în etate de aprōpe 60 de ani. Om de o inteligență și cultura superioră lasă un gol în învățămēntul didactic. A debutat întâi ca profesor de geografie la liceul sf. Sava din București, unde deși tiner, a dat dovești de mari aptitudini. După o preparație specială în Germania s'a reîntors în România la catedra sa. A ocupat apoi rînd pe rînd diferite posturi însemnate. Fiind recunoscut ca un eminent profesor

s'au schimbat, Șomcuta a intrat și ea în rețēua căilor ferate etc. numai indolența Românilor față cu presa română a rēmas aceeași. Cutez a afirma, că în Șomcuta ai putē numēra pe degetele celor două mâni inteligenții — cari sē-și considere de datorie a lor a sprijini prin abonament vr'un diar românesc.

Mulți chiorenți cetesc și abonēză însă diare străine, pentru-că așa țice pro-verbul:

„Cine trăsese cu chiorii, se învață a se uita cruciș“.

Era sē plec a doua ții la Baia-mare, dēr-era Duminică și stimatul amic, la care eram atât de bine ocrotit, uu m'a lāsāt.

— Mai stai o ții. Sē mergem la biserică, er desēră este petrecere populară în sala școlii.

Și am făcut așa.

Dansurile, ce le sciam din satul meu, patru la număr: de-alungata, învērțita, danțul țigănesc și pupurile, se dansēză de cătră popor și aici. Pōte numirile se varieze. Dealungata este, ceea-ce în alte părți se numesce „*Ardeleana*“, învērțita

ar fi decă nu mă înșel „*Brēza*“, danțul țigănesc este căruia i-ai putē țice „*ciardas*“ (lassu), er pupurile este ciardașul accelerat. În zadar te-ai încerca însă să convingi pe vre-un Român, care jōcă „*danțul cel țigănesc*“, că acela nu-i țigănesc, ci unguresc, nu te crede. Mai scii? Pōte să aibă dreptate. Lăutarii populari niț în cântă pentru acest dan s' a melodie de ciardaș, sēu decă ar fi o asemenea melodie, apoi ei o modifică după tactul celei țigănesce, pe care dansatorii o cântă uneori și din gură:

Sēraca țiganca mea!
Sēraca țiganca mea!
De-o fost bună de-o fost rea tralalala
Mi-am ținut casa cu ea,
Mi-am ținut casa cu ea.

Petrecerea se dedea în folosul bisericeii, er la cassă ședea un fost coleg de școlă pe care nu l'am vēdūt de mulți ani.

Este o senzație din cele mai rare, ce o simți, când după mulți mulți ani ți-se presentă vr'o persoană, la aparență străină, dēr cu care în realitate ești vechiū cunoscut, ai ședūt cu el pe aceeași bancă. Așa mi-s'a întēmplat și la acēstă petrecere. Un domn

de statură mijlocie cu mustețe mari mă întrebă:

- Nu mă cunosc?
- Nu-mi aduc aminte, rēspund eu.
- Eu sunt Birlea...

Imediat mi-a rēsărit din amintirile copilăriei acoperite de praful uitării, un tablou reprezentând trei baieți, cari veniseră din Tolghies, o comună vecină, îmbrăcați cu ciōreci albi și încălțați cu opchin-cuțe. Invēțaseră ei ceva în satul lor, și pe urmă au venit la Șomcuta, căci au țiseră, că la Ilie Pop și Blaga se pōte învăța mai multă carte. Pe unul îl chema Birlea, și era îndesat și tare, toți baieții se temeau de el, căci pe toți îi putea trânti, al doilea Bonaț, mai subțirel, al treilea Leșiu de o constituție și mai slabă, naturel blând și gânditor. Toți trei erau mai înaintați în vērștă cu căți-va ani, decât noi. Birlea — îmi spunea acuma, — n'a învățat multă carte și l'au recrutat în armată, er după ce a eșit de acolo s'a făcut jandarm. Implinind atăția ani, cu căți sē se pōtă retrage la pensie, s'a întors acasă și acuma e copist. Bonaț aud, că a învățat ceva mai mult, s'a făcut învățator și acum

s'a retras și el la pensie. Cea mai multă carte a învățat'o Leșiu. El a terminat gimnasiul și a fost trimis în seminariul central din Budapesta, unde a terminat teologia cu bun succes, făcēnd și două esamene de doctorat. Talent mediocru, dēr o sîrguință de fer, Leșiu și-a sdruncinat sănătatea și a murit de tuberculosă, după ce ajunsese profesor la preparandia din Gherla.

Dēr cum meditam asupra celor trei foști colegi, pe cari destinul i-a dus pe trei căi diferite, arunc de-odată privirea la dansatori și cu mirare vēd pe vecinul tiner Blaga, jucând întocmai ca înainte de asta cu atăția ani...

Elevii lui trecuți la pensie, er alții mutați la cele vecinice, și el încă tot sprinten!

În adevēr generația mai veche par'că avea mai multă vlagă, pe când noi oboșiți înainte de vreme, căutăm odihna și liniștea.

Delealeta.

și organizator i-s'a încredințat direcțiunea liceului sf. George din Bucuresci pe care o avea încă. A fost numit apoi membru al consiliului permanent al învățământului, mai târziu director al bibliotecii Camerei, ér în anul 1899, a fost ales deputat al colegiului al treilea din Teleorman. Literatura didactică a îmbogățit-o prin câteva lucrări de valoare, precum o geografie și o gramatică a l. elene. Ca djarist a colaborat la *Națiunea* și la *Epoca* și când cu apariție Conseratorului a condus acest djar dimpreună cu Iacob Negruți. La 1886 dă la lumină o culegere a discursurilor lui Barbu Catargiu însoțindu-o de o introducere, în care arată pe larg rolul lui Catargiu în politica din România. De la el a rămas apoi în manuscris un însemnat studiu asupra lui Eminescu. A mai tradus apoi într'o românească desăvârșită discursurile lui Macaulay, oratorul englez, însoțindu-le de o interesantă notiță asupra vieții și operilor marelui bărbat de stat englez. Ca profesor, ca deputat, ca scriitor, ca gazetar polemist, ca un adenc cunosător al istoriei cât și al literaturii și mai cu seamă al literaturilor neo-latine, despre cari a scris în timpul din urma diferite articole în revista *Literatură și știință*, în sfârșit în toate însărcinările ce a avut Anghel Demetriescu s'a distins între cei dintâi, lăsând pretutindenți și tuturor impresiuni și amintiri cari vor rămânea neșterse.

Ofițerii ruși. O scire din Tg-Jiu anunță, că ofițerii ruși au sosit acolo Sâmbătă dimineața. La gară au fost întâmpinați de ofițerii garnisonei locale, cu muzica în frunte și de un număr public. De la gară s'au dus la catedrală unde s'a oficiat un *Te-Deum*, ér de aci la Clubul militar, unde s'a servit dejunul. Mai multe toaste au fost ridicade. După amiazi au vizitat casarmele regimentului 18 de infanterie și 5 de artilerie, muzeul gimnasiunii, școala de ceramică și alte instituțiuni. S'era li-s'a dat un mare banchet la Clubul militar urmat de bal. Duminică dimineața a plecat în excursiune la mănăstirea Tismana.

Colonelul Ragoza, comandantul regimentului 18 „Vologda“, era în timpul războiului sub-locotenent de artilerie. După ce a făcut Academia de război, cu gradul de căpitan, a fost înaintat Lt.-colonel și apoi colonel. Colonelul Ragoza este propus astăzi pentru gradul de general.

Condamnare la moarte. Se depeșeză din Paris cu data de 2 August: Curtea cu jurații din Perpignan (departamentul Pirineiilor Orientale), a condamnat la moarte pe un anume Maillois care a violentat o copilă și a ucis-o. Pe când Maillois era scos din localul curții cu jurații, mulțimea s'a încercat să pună mâna pe el și să-l linzeze. S'au aruncat petri și s'au tras asupra lui focuri de revolver. Jandarmii au trebuit să facă uz de arme pentru ca să-l apere.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: de la *Cassa de păstrare* din Miercurea 40 cor. și de la dâma Alexandrina *Trifa* din Bucium-Poeni 4 cor. în memoria regretatului ei părinte Domețiu Dogariu. Primescă marimoniozii donatori cele mai căldurose mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. române.*

Morțea colonelului Pontbriant. Din Craiova se scire cu data 2 August: În astă-seră, la 9 ore și jum., colonelul Scarlat Pontbriant, directorul cavaleriei în ministerul de război, a încetat subit din viață în gara Craiova. Plecând din stația Coțofeni, către Bucuresci, colonelul s'a simțit rău în tren. În gara Craiova s'a dat jos și a cerut apă. Apoi s'a simțit și mai rău. I-s'au dat ajutoare în pripă. Colonelul își pierduse respirația. Dus pe brațe în cabinetul șefului gării, i-s'au dat îngrijiri de către doctorul Mețulescu. Inșă toate au fost zadarnice. Colonelul a murit în brațele medicului. El suferia de diabet. Corpul lui a fost transportat la spitalul militar. Impresia este mare în oraș. Pont-

briant era craiovean. E probabil, că el va fi înmormintat aici.

Demonstrații în Paris. Duminică după amiazi au fost mari demonstrațiuni în fața statuei lui Etienne Dolet (filosof ars pe rug la 1546). Mulțimea socialistă striga: „A bas la calotte!“ (Jos pot-capul adecă clerul). La întrunirea ce s'a ținut s'au întemplat nisce încierări.

Crima din Craiova. Contrar cu scirea adusă de unele djiare din Bucuresci și înregistrată și de noi, că soldatul G. Ișbășoiu ar fi murit, se anunță din nou, că trăiesce și că în scurt timp va fi vindecat. Criminalul, care la început nu voia să răspundă la întrebările ce i-se puneau, s'a hotărât în cele din urmă să vorbească. La interogatoriu luat de comisarul regal, d-l căpitan St. Vasilescu, soldatul asasin a declarat, că a voit în adevăr să ucidă pe căpitanul Savu Georgescu și că-i pare bine de morțea acestuia. Cât despre aghiotantul Teulescu a spus, că regretă morțea lui și decă n'ar fi voit să-i ia arma din mână nu l'ar fi atins. Ișbășoiu a mai declarat, că a premeditat crima cu trei zile înainte și că ar fi fost pornit din persecuția la care era supus. Se crede însă, că asasinul a comis faptul mai mult fiind-că se afla într'o stare patologică.

Navigațiunea rusă pe Dunăre.

„Agenția Română“ a comunicat înainte cu patru săptămâni (11 Iulie n.) o telegramă a corespondentului său din Petersburg relativă la noua societate comercială rusă de navigațiune pe Dunăre. Etăa acea telegramă:

„Administrațiunea Societății de navigațiune comercială a fost autorizată să cumpere drepturile și parcul societății de navigațiune pe Marea Neagră și Dunăre. Noua combinațiune de navigație va purta pe viitor numele de „Societatea rusă de navigație danubiană.“

Guvernul rus a acordat pentru cumpărarea cu inventar o sumă de 1 milion de ruble și o subvenție anuală de 300,000 ruble pe timp de 10 ani.

Societatea este îndatorată a întreține comunicațiunile actuale ale vapoarelor.

Afară de aceste stațiuni, vapoarele vor mai comunica între Batum și Galați, făcând escală la Rizeh și la Trapezunt.

A doua zi, la 29 Iunie (12 Iulie) *Monitorul guvernului* Nr. 145, din Petersburg, publică în rubrica „Actele guvernului“ „Regulamentul asupra serviciului rus de navigațiune pe Dunăre“ sancționat prin înaltul ordin în Iunie 1903.

Sunt peste 10 ani de când s'a înființat o societate rusă de navigațiune pe Dunăre și Marea neagră, sub firma socială de „Gagarin și C-ie“, cu îndatorirea de a întreține un serviciu regulat de vapoare de călători și mărfuri în porturile dunărene și în unele porturi din Marea-neagră.

Societatea avea o însemnată subvențiune din partea guvernului rus, dând rezultatele, la cari se aștepta și ne mai corespundend vederilor guvernului rus, a fost înlocuită cu noua combinațiune, care sub firma comercială, este un adevărat serviciu de stat, pus sub nemijlocitul control al guvernului rus, prin directorul general al navigațiunii comerciale marine și al porturilor, care în prezent este marele duce Alesandru Mihailovici, cumnatul țarului Nicolae.

Organizațiunea noului serviciu de navigațiune pe Dunăre are de scop de a întreține o navigațiune regulată între „Odesa și Reni, precum și pe Dunăre și afluențele-i Prutul“. Tote operațiunile lui se fac pe „temeiul comercial“, adecă e o întreprindere comercială și ca atare e supusă tuturor îndatoririlor unei astfel de întreprinderi.

Se conferă acestui serviciu drepturile cele mai întinse în ce privesc dezvoltarea lui și care denotă o largă prevedere pentru viitor. Serviciul de navigațiune are dreptul „să achiziționeze ca proprietate vapoare și tot felul de vase; să construiască și să ardeze clădiri conform scopului serviciului de navigație; dockuri, povârnișe de cheiuri, șantiere

vapoare, nave, îmbarcadere; adaptări mecanice pentru încărcarea și descărcarea mărfurilor, uzine mecanice, mine de cărbun precum și să ia pentru acesta terenuri în arendă“.

Serviciul de navigațiune este îndatorat să întrețină următoarele linii:

1) De trei ori pe săptămână, curse de poștă, pasageri și mărfuri de la Odesa la Wilkow, Chilia, Ismail și Reni, prin brațul Chilia;

2) De două ori pe săptămână curse de remorhere pentru mărfuri de la Odesa la Wilkow, Chilia, Ismail și Reni prin brațul Chilia.

În cas de imposibilitate de a trece prin brațul Chilia, cursele Odesa-Reni se vor face prin brațul Sulina.

3) Comunicațiune dilnică între Reni, Galați, Isaccoea, Tulcea și Ismail.

4) De două ori pe săptămână curse de remorhere pentru mărfuri de la Reni la Galați, Brăila, Hârșova, Cernavoda, Siliștră, Oltenița, Turtucaia, Giurgiu, Rusciuk, Șistov, Zimnicea, T-Măgurele, Nicopoli, Samovit, Corabia, Bechet, Rahova, Lom-Palanka, Vidin, Calafat, Gruia, Rădujevatz, T-Severin și Cladova;

5) Transporturi de mărfuri pe Prut;

6) Curse de pasageri și mărfuri de la Batum la Galați, cu escale la Rizeh și Trebizonda.

Nisce avantajii mari se prevăd pentru comerțul rus în general prin acest regulament.

Din noua organizare dată navigației pe Dunăre și prin faptul chiar că Direcția acestui serviciu este încredințată marelui duce Alesandru Mihailovici, unul din cei mai inteligenți și mai energici membri ai familiei împărătesci reiese dice „V. Naț“, importanța ce dă marele imperiu vecin Dunărei, care nu scaldă decât o mică parte din țermurile sale.

Din itinerariul cel nou reiese în același timp utilizarea brațului Chilia, în detrimentul traficului prin Sulina. Se sciu încercările făcute ca să se dea navigației acel braț, încercări cari n'au isbutit însă până acum.

Se scie în același timp că pe acest braț vasele rusești singure pot naviga. Cele ale celorlalte state riverane sunt împiedecate prin taxe sanitare prohibitive.

În resumat chestiunea este de actualitate și prin faptul, că termenul comisiunii Europene de la Galați expiră în curând.

Publicațiune de concurs.

Epitropia fundațiunii „Dr. Liviu Marcu“ publică concurs cu termen de recurgere până la 2/15 August a. c. pentru conferirea a 8 locuri de întreținere gratuită în internatul gr. or. român pe sama elevilor, cari cercetază gimnasiul de stat din loc.

Petenții la aceste opt locuri au să dovedescă:

1. Că sunt născuți din părinți plugari ort. români afară de Lugosi.
2. Că sunt sănătoși prin atestat medical.
3. Că sunt lipsiți de mijloce.
4. Că au terminat cu rezultat bun anul școlar expirat.

La aceste locuri să dă preferință celor născuți în comitatul Caraș-Severin.

Pe lângă aceste opt locuri gratuite epitropia fundațională publică concurs pentru trei-deci și două locuri cu plată în internat fără privire la starea și locuința părinților pentru elevii gimnasiali și de la școlile normale de stat din loc, cu taxa lunară de întreținere de 28 corone, solvabilă în patru rate anticipative, ori esepțional lunar înainte. Petițiunile pentru obținerea unuia din aceste 32 locuri sunt a-se subșterne până la termenul 2/15 August a. c.

La recurse se aclude:

- Atestat de botez;
- Testimoniul școlar și
- Atestat medical.

Elevilor primiți în internat li se va da locuință și întreținere. Spălarea ru-felor rămâne în sarcina părinților, precum și procurarea cărților și hainelor necesare.

Elevii internatului fără deosebire au să aducă:

- a. Patru părechii de schimburi;
- b. Șase batiste;

- c. Șase părechii ciorapi seu obele;
- d. O perină cu două fețe albe;
- e. O perie de haine și perii pentru papuci.

Interniștii cari vor fi primiți gratuit sunt obligați a instrui fără plată pe un internist cu taxă. Mai se comunică că epitropia spre a introduce toate îmbunătățirile posibile s'a îngrijit ca internatul să fie aședat într'o localitate de nou zidită și corăspundătoare.

Tot odată aducem la cunoscință, că cu 1 Septembrie a. c. va fi instituit un prefect stabil, care exclusiv se va ocupa cu elevii din internat.

Elevii din internat vor fi sub controlul și scutul epitropiei, care va îngrijii de creșterea lor religioasă, morală și socială precum și de înaintarea lor în studiile prescise.

Cei ce nu se vor supune datorințelor prescise precum și disciplinei din internat, vor fi lipsiți de locurile aceste în internat. Elevii vor fi instruiți în muzica vocală și instrumentală, precum și în cântarea glasurilor și vor fi obligați a cerceta regulat biserica. Interniștii vor avea medic gratuit.

Rugărilor sunt a se adresa presidiului Dr. George Popovici.

Dat din ședința ținută la 8/21 Iulie 1903. Gr. — („F. D.“)

Epitropia fundațională.

Dare de sémă.

Blașiū, la 23 Iulie 1903.

Tinerimea academică din Blașiū, sub conducerea d-lui A. Ciato, a dat în 12 Iulie — sərbătorea sfinților apostoli Petru și Paul o petrecere de vară. Petrecerea era să fie de odată cu consacrarea Ilustrității Sale Dr. Vasile Hossu de episcop al Lugosiului. Consacrarea din anumite motive s'a amânât. Tinerimea noastră și-a ținut totuși petrecerea la termenul fixat. Pe lângă toate temerile svonite, petrecerea a avut un succes desăvârșit. Tinerii aranjeri și-au dat totă silința ca să mulțumescă acceptările publicului. Sala hotelului „Univers“ aranjată cu mult gust a fost îndesuită de un public ales și distins. Mai ales a eselat frumoasa cunună de dâme și domnișore. Petrecerea a urmat în cea mai bună dispoziție a ospetilor până în dalba zi.

Succesul material încă a fost mulțumitor. S'au încassat corone 219; cheltueli au fost 173 cor. 50 b. rezultă venit curat cor. 45.50.

Cu această ocaziune s'au făcut următoarele contribuiri peste taxă: I. F. Negruțiu profesor 1 cor. Simberger Sal. comerciant 3 cor. Munk 1 cor. Dr. Ioan Rațiu, prof. 1 cor. A. Deac profesor 1 cor. Herscovich 2 cor. Dr. Nestor avocat 3 cor. Simonffy Al. prim-pretor 2 cor. Coltor Aug. 1 cor. Maior J. provisor 1 cor., Dr. Juliu Maniu avocat 8 cor. Dr. R. Solomon medic 4 cor. Mezei 1 cor. Trifon Aurel 3 cor.

Venitul curat de cor. 45-60 s'a dat la administrația fondului mesei studenților din loc.

Privitor.

ULTIME SCIRI.

Roma, 4 August. Adă s'a făcut în conclavă un nou scrutiniu și majoritatea de două treimi a întrunit o cardinalul Sarto. Incă nu se scie, ce nume își va alege noul papă.

Budapesta, 4 August. Ministrul-președinte Khuen-Hedervary, (a căru depozitiție o resumăm într'un entrefilet) a declarat, că în tot timpul activității sale, de-o lungă serie de ani n'a întrebunțat nici contra singuraticilor, nici contra pressei arme, pe cari nu le-ar pute justifica, cu atât mai puțin a făcut o aceta în timpul scurt, de când e ministru-președinte. Khuen a declarat, că e gata a-și da cuvântul de onore pentru veritatea celor spuse, în special, că nici cu unul din cei amestecați în afacerea mituirilor n'a avut nici un contact.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga p. lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Fe-răstrău și la Seminarul Nifon Metropol-itul din Bucuresci. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, s'eu Agricultura generală. 34 c'ole de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Mi-nister de Agricultură al României cu de-oișia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 cor'one.

Vol. II **Fitotechnia**, s'eu cultura specială a plantelor, 38 c'ole de tipar cu 212 figuri în text. Carte premiată de Aca-demia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 cor'one.

Vol. III **Zootechnia**, s'eu Cultura ge-nerală și specială a vitelor cornute, dim-preună cu lăptăria și lăptăria, 49 c'ole de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 cor'one.

Vol. IV **Economia Rurală**, s'eu or-ganizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 cor'one.

Cartea d'lui prof. Maior se deose-bește esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză t'ote cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agri-cultura română din t'ote țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lu-crări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școalele populare com-pusă de Teodor Roșiu, învățator la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck. Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

Linia agricolă, studiu economic de e Maior, profesor de agricultură. Amator expert la banca agricolă. Motto: „S'erao în ț'ără s'eraoă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor“ s'eu povestiri economice despre grădinărit, economia căm-pului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viier, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de inso-țiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului.

Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banl.)

„Sfaturi de aur“, pentru săteni ro m'ani de t'otă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blășiul. Pentru popu-lul nostru, scrierea d'lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din p'ome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicați și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurite p'ome. Prețul 40 b. (cu posta 45 banl.)

— „Balade populare“ de Avram Cor-cea. O broșură elegant tipărită de 137 pa-gini, conține o mulțime de poesii populare, cari caracterizează fantasia poetică a popo-rului nostru. Aceste poesii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu nu-mele „Vicenție Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 banl plus 20 banl porto. Se p'ote procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 August n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de cor'one ung. 4%	99 —
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	90.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	93.10
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Impr. ung. cu premii	201.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	156.—
Renta de h'artie austr.	100.35
Renta de argint austr.	100.20
Renta de aur austr.	120.85
Rente de cor'one austr. 4%	100.65
Losuri din 1860.	153.90
Acții de-ale B'ânței austro-ungară	15.88
Acții de-ale B'ânței ung. de credit.	732.50
Acții de-ale B'ânței austr. de credit	662.—
Napoleondori	19.05
M'arci imperiale germane.	117.32 1/2
London vista	233.27 1/2
Paris vista	95.17 1/2
Note italiene	95.20

T'ergul de rimători din Steinbruch.

Starea rim'ătorilor a fost la 28 Iulie n. de 46,681 capete, la 29 Iulie au intrat 460 capete și au eșit 365 capete, r'ămânând la 30 Iulie n. un număr de 46,776 capete.

Se notăză marfa ungurăscă: veche grea dela 102—104 fil. t'ineră grea dela 110—111 fil., de mijloc dela 110—111 fil. — S'erbăscă: grea 106—108 fil., de mijloc 104—106 fil., uș'oră 102—104 fil. kilo-gramul

Convocător.

Fondatorii înființ'ândei societăți acționare „ȘARCAIANA“, institut de credit și de economii, cu sediul în Șarcaia (Sárkány) prin această convocă pe t'otii aceia, cari au subscris acțiunii, la

Adunarea generală constituantă,

ce se va ț'ine în Șarcaia, la 15 August stil nou 1903 la 2 ore p. m cu următoare

Ordine de zi:

1. Constituirea adunării. Raportul fondatorilor. Darea ab-solutoriului conform § 153 din legea comercială.
2. Constatarea numărului acțiilor subscrise și a plătirilor fă-cute în contul acțiilor.
3. Deciderea asupra înființ'ării sau neînființ'ării.
4. votarea statutelor societății.
5. Numirea direcțiunei.
6. Alegerea comitetului revisor prin adunare.
7. Propunerii, hotăriri și alegeri conform statutelor vot'ânde și conform legii comerciale.

NB. T'otii acționarii sunt rugați la solvirea cât mai grabnică a ratei a 2-a (20%).

Dat în Șarcaia, la 23 Iulie st. n. 1903.

Dombradi m. p.
prim-pretor.

1—1.(1061)

Dr. Pompei German m. p.
medic cercual.

Cursul pieței Brașov.

Din 4 August n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.92	V'end.	18.96
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleond'ori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesce	2.53	„	2.54
M'arci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesce	21.50	„	21.60
Scris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administratiunii. In cazul pu-blicării unui anoniou mai mu-lt de odată se face sc'ad'ement, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Adminstr. „Gazetei Trans.“

Provocare.

Proprietarii acțiilor nr'ii 331—332; 403; 416—417, 453; 632—651; 681—682; 850—851; 984; 1167—1168; 1305—1316; 1476—1480; 1859—1862; 1912—1914; 1915—1916, dela institutul de credit și economii

„Hațegana“ în Hațeg.

sunt provocați se plătescă cel mult în 30 zile ratele restante, impre-ună cu 6% interese de întârziere, computeate dela dec'aderea fie cărei rate, conform §. 11 din statutele in-stitutului.

Hațeg, la 26 Iulie st. n. 1903.

3—3.(1044)

DIRECȚIUNEA.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe ș'ese luni . . . 12 „	Pe ș'ese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe ș'ese luni . . . 2 „	Pe ș'ese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai uș'or și mai repede prin — mandate postale. —

Domnii cari se vor abona din nou, s'ă binevoescă a serie adresa l'ămurit și a ar'ata și posta ultimă.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Esecutare esactă, prețuri ieftine.

Atelier medical dentistic și tehnic

pentru

D A M E,

sub conducerea Domnului Dr. Fr. Schwarz,
și D'omnei Stiehler n'asc. Goldschmidt.

Strada Mihail Weiss 6, Etajul I.

Ore de ordinațiune:
inainte de am'edi dela 8—12 ore,
după am'edi . . . dela 2—5 ore.

Reparaturi, denturi nouă
se esecută prompt.

Asemenea și sc'oterea și plombatul de dinți.

Strada Mihail Weiss 6. Etajul I.

Atelier dentistic pentru Dame.